

Posudek oponenta na rigorózní práci

Manželské majetkové právo

Autor: Mgr. Adéla Němečková

1. Manželské majetkové právo patří k významným oblastem soukromého práva. Tato skutečnost je podmíněna tím, že statusový stav muže a ženy s sebou přináší mimo jiné specifické uspořádání majetkových poměrů. Nejedná se jen o manžele samotné, ale též o majetkové poměry k třetím osobám. Manželé vytvářejí specifický druh společnosti, kdy je nezbytné vyváženě ochraňovat i majetkové zájmy třetích osob. Institut společného jmění má na našem území jistou moderní tradici. Nicméně v kontextu masivní rozvodovosti, ekonomické fluktuace manželů, podstupování různých majetkových rizik na jedné straně a procesní úpravě na straně druhé je vytvářen specifický latentní tlak na případnou modifikaci společného jmění manželů. Zpracování relativně širokého, prakticky orientovaného a podstatného tématu lze hodnotit kladně.

2. Předložená práce kladla na autorku relativně značné nároky po stránce vstupních informací – ABGB, OZ 1950, zákon o rodině, OZ 1964, OZ 2012, občanský soudní řád, exekuční řád, insolvenční zákon, rakouský Ehegesetz a další. Teoreticky práce především stojí na deskripci a analýze, komparativní smysl má druhá kapitola. Z textu práce plyne především praktický vhled do problematiky a autentické konfrontování možných teoretických závěrů s praxí. Kladně lze hodnotit pravidelný komparativní, retrospektivní pohled do předchozí úpravy a dobové judikatury.

Závěry uvedené v textu mají dostatečnou oporu v citované domácí i zahraniční literatuře (celkem 44 zdrojů – z toho 4 zahraniční a judikatuře – 17 rozhodnutí). Poznámkový aparát je veden průběžně, čítá 293 poznámek pod čarou a doprovází 128 stran vlastního textu (dle čestného prohlášení autorky je rozsah 269 942 znaků tj. 149, 96 normostran).

3. Formální členění práce je přehledné a odpovídá požadavkům na rigorózní práci. Text práce je vedle úvodu a závěru rozčleněn do pěti kapitol, které jsou členěny na kratší podkapitoly a dílčí úseky. Systematicky je práce podřízena jednak úvodnímu historicko - teoretickému pojetí s navazujícím komparativním vstupem (podkapitola 2. 2. str. 30 – 38 – přesahy do dědického práva, dědická smlouva, společná závěť, zvláštní důvody pro rozvod manželství v EG). Těžiště textu spočívá v souladu s předpokladem vyplývajícím z názvu práce v otázkách plynoucích ze současné právní úpravy (kapitoly 3. - 5. tj. str. 38 – 119 – zákonný režim, smluvený režim a režim založený soudním rozhodnutím, šestá kapitola - vlastní průzkum a analýza dat ohledně povědomí o manželském majetkovém

právu a možnostech jeho modifikace). Vzhledem k míře zadluženosti domácností je aktuální a přínosné zpracování problematiky exekuce a insolvence (kapitola 3. 9. str. 96 – 102). Autorka se podrobně zabývá jednotlivými režimy majetkového společenství manželů kapitoly. Konfrontací se zprostředkovanými ale i vlastními poznatky z praxe analyzuje důvody, výhody a nevýhody odchylného majetkového režimu. Práci uzavírá samostatný sociologický výzkum zaměřený na základní otázky společného jmění manželů.

4. Předloženou práci lze charakterizovat jako zdařilé zpracování širokého a náročného tématu. Autorka především zúročila své praktické poznatky, nikterak však nevybočila z teoretického pojetí nezbytného pro kvalifikační práce. Lze uzavřít, že poměr teoretických otázek a praktických přístupů je pro rigorózní práci dostatečný. Naopak reflexe praktického pojetí přispívá k zajímavosti textu a dále k tomu, že text je jistě zdrojem informací, který převyšuje pouhou sumu využitých prakticky i teoreticky zaměřených zdrojů. V předložené práci jsou zachyceny střety názorových proudů – např. vznik společného jmění str. 17. Na několika místech autorka vyslovuje své vlastní názory (str. 66, 78 a 100, 109). Nejedná se však o paušální a prázdná hodnocení, nýbrž o závěry reflektující současný stav teoretického poznání a většinového přístupu právní praxe, případně odrážející vlastní poznatky (str. 50 – 51, 53, 54, str. 62, str. 76, 80, 87-88, str. 90, empirické výzkumy četnosti manželských a předmanželských smluv). Praktické zaměření práce autorka výslovně potvrzuje v závěru na straně 128).

5. Předložená rigorózní práce prokazuje, že autorka pracovala samostatným a tvůrčím způsobem. Navíc prokázala hlubší, zejména praktickou znalost věci. Generátor shod vykázal shodu nižší než pět procent z počtu dokumentů v počtu 16 dokumentů. Kvantitativně výrazná shoda s dokumentem č. 1 a č. 2 vykazující 76 procent shody je predisponována tím, že posuzovaná práce je výsledkem přepracování původního textu, který jako práce rigorózní obhájen nebyl; bylo doporučeno přepracování textu. Cíl práce vymezený na straně 7 a 8 byl splněn.

6. K předložené práci lze mít připomínky jak formálního, tak i obsahového rázu: Za prvé z hlediska struktury práce je otázkou, proč se v kapitole třetí dvakrát opakuje podkapitola vydržení 3. 2. 1. a 3. 2. 3.

Citace jsou zakončeny: xy s., jméno autora kapitoly za jménem – může budít dojem, že se jedná o celkový počet stran.

Str. 9 poskytnutí zdravotní péče není upraveno zákonem o daních z příjmů, str. 10, str. 13 interpunkce zdali tu manželství je, nebo není, je tedy vykládat, str. 15 pár ustanovení, str. 18 není nezávislá úprava, ale množina věcí, str. 20 osoby prohlásily, str. 22 dle judikatury se nebylo možné, str. 21 otcovská pravomoc x moc, str. 25, str. 26 zapůjčená věc, str. 34 jednoho z manžela, str. 38, str. 40 termín oprávněný držitel, str. 41 podílové vlastnictví, str. 43 stavba nebyla součástí

pozemku, str. 45 klíčovým faktorem, který je nutno posuzovat, str. zkratka býv. Manželů. Str. 53... předloženy Nejvyššímu soudu, str. 66, str. 71 půjčka a zápůjčka, str. 75 ...ale pouze mezi manželi, Str. 84 žalobu nepodává bývalý účastník SJM, str. 89 neuvádět ve formě: „JUDr. Jakub“, str. 100 povědomost věřitele, str. 102 vhodné citovat články, na které text odkazuje, častým důvodem bývá skutečnost, str. 116 majetek nabydou do spoluvlastnictví str. 117 potvrzuje to skutečnost.

Praktická orientace práce sice zvyšuje její autenticitu, nicméně by bylo vhodné vlastní zkušenosti více konfrontovat s vlastními teoretickými závěry.

7. předložená práce splňuje veškeré formální i obsahové požadavky kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k ústní obhajobě, při které se Mgr. Adéla Němečková zaměří na následující otázku. Autorka se zaměří stručně na celkové porovnání ochrany majetkových práv třetích osob a manželů. Považuje tuto ochranu za vyrovnanou?

V Praze dne 4. 8. 2018

JUDr. et MUDr. Alexandr Thöndel, Ph. D.

Oponent rigorózní práce